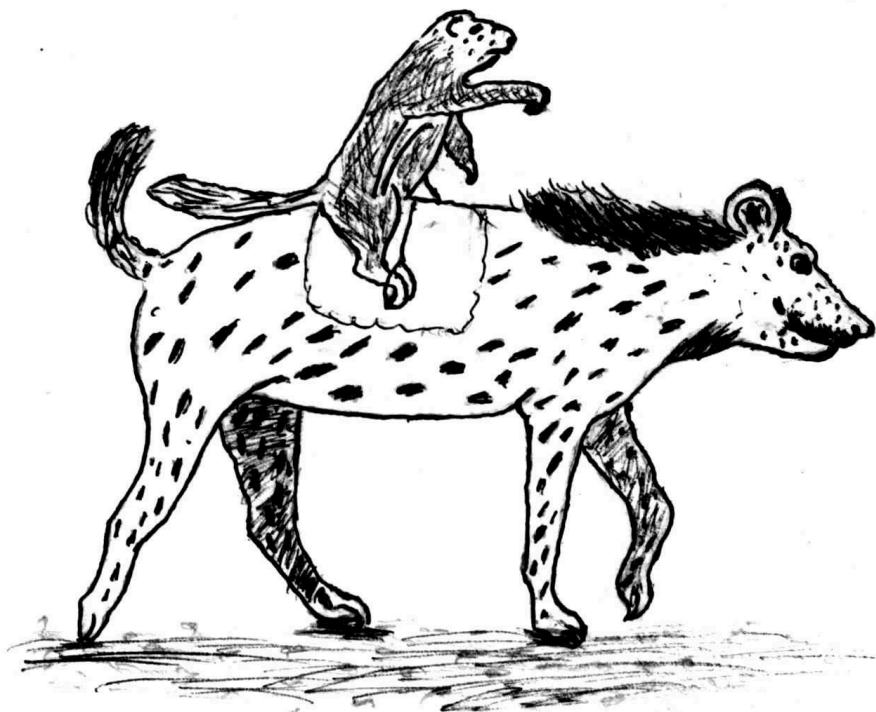

Bamulgi

Contes soumraye

Soumraye

Conte traditionnel

Copyright © 2024, Association pour le Développement de la Langue Chibne (Soumraye), A.D.L.C.

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Cette création peut être utilisée à des fins commerciales. Cette création peut être adaptée ou complétée. Les mentions relatives aux droits d'auteur, d'illustrateur, etc. doivent être conservées.

Langue : chibne (soumraye), parlée dans la sous-préfecture de Déressia, préfecture de la Tandjilé-Est

Traduction du titre : Contes

Genre : Contes traditionnels

Contributeurs: Voir la liste à la page 47

Images sur les pages Couverture extérieure, 2, 5-7, 11, 14, 18, 21 par Tchogou Chelgue, © 1999 SIL Tchad. CC BY 4.0.

Images sur les pages 3, 4, 6, 9, 17, 27-28, 31-32, 38, 40 par International Illustrations; The Art Of Reading 3.0, © 2009 SIL International. CC BY-SA 4.0.

Images sur les pages 3, 8, 10, 12, 15-16, 23-24, 26, 29, 33-34, 36-37, 45 par Daïgue Vincent, © 2020, 2021, 2024 SIL Tchad. CC BY 4.0

Image sur la page 46 par Saïbam Gounsi Jeremie, © 1996 SIL Tchad

Image sur la page 47 par

https://www.freepik.com/free-vector/hand-drawn-bat-outline-illustration_22430036.htm, © 2024 CC BY 4.0.

Deuxième édition, 2024: 50 exemplaires

Bamulgi

Contes soumraye

Gwale gi pii

Ce livre est une édition révisée et élargie de la collection de contes faite pour la première fois par les Soumraye en 1999, avec l'aide de Thomas et Anita Deusch. Cette première édition a été réimprimée plusieurs fois et jouissait d'un grand intérêt, mais entretemps le stock était épuisé et l'orthographe a changé.

Nous remettons le livre à la disposition des Soumraye maintenant en orthographe révisée, avec plus de contes et plus d'illustrations qu'avant.

Soumraye

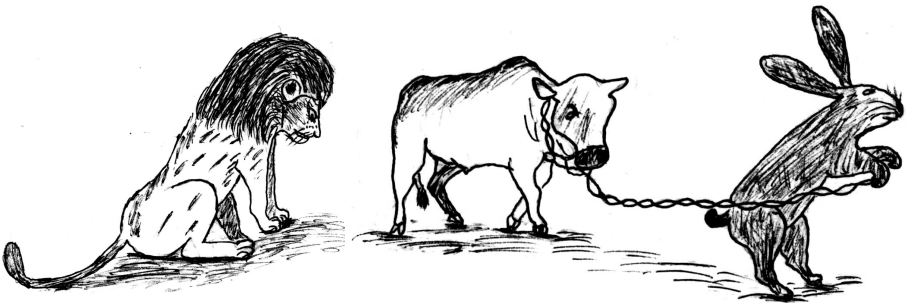
Canton Soumraye, Tandjilé-Est, Tchad

Mĩ day gĩ dǎwre pagĩ labje

Mĩ day gĩ dǎwre damgĩ ciri bĩdĩ mĩn. Me cendi pagĩ labje day læ. Mĩ duwa da, i gĩ abe me, dǎwre duwa da, i dĩ deme me ca. Labje day di ca ha bam wama læ. Cwara dayyæ da, dǎwre duwa yàa dwe. Ɔrĩ mĩ way ba i labe duwa me ba yàa. Dǎwre way ba i labe duwa me ba yàa, tandi.

Mana gĩ mĩ ba doy yande da, anji 'waga mwagĩne pad ba gĩ àl sariya me, cendi pad way da, ba i mĩ labe duwa me ba yàa dwe, anju. Kudĩn wara duwa targĩn me, gĩra waygĩ da, cendi ba àlna sariya le kaláng, dara abəw yàa ba àlĩwwe. Mĩ so wayiw da, abəw ba i deme me ba ha yàa dwe mo? Kudĩn cor wayiw ba da, yande da, labe gĩ dwe di kaw, ba i dǎwre duwa me ca.

Mana gĩ ta læ da, mĩ sariya yiw.

Namde nə halgini sir

Wála mın, deme dı pii waydı kwondıdı dı mın ba gı ha bam habdeyə. Deme dı pii da, dusıdı ladı gı kwondıdı dı mın di le. Tandı waydı kwondıdı da: «Nə doıyı kanja gı habde me, də ha ulay pii iləndı sale.» İrı, deme dı kanjıdı kwondıdı habde doıy dwana dıra bam.

Mana gı ba dı ma u daa dıdə da, kunədi biyəer bam. Deme dı pii sıdı 'yoldı naıı dara ba haladı mar, kaldı dene mınadı.

Bag kaw, cendi 'yolım i tırgagı.

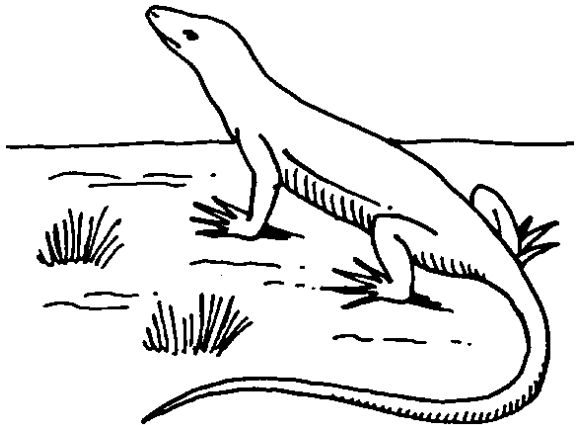
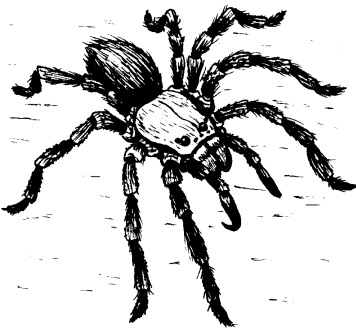
Bababge day gɨ bili

Bababge day gɨ bili hargɨ bam wama lə. Bababge wama caw duwa bam pad, hiŋe kaw, kalagɨ dɨndaw bədə. Bili wama duwa me, kalagɨ dɨndaw. Bababge wayɨw bili ba gɨ ha ulay dɨm. Bili cor wayɨw: «Ladɨ, də ha ɨnda le dɨm, dawa ɨɨ le.»

Mana gɨ cendi gɨra ib gɨ ulay da, bababge wayɨw bili ba gɨ ha duwa lə, dara dyaməw ba ilɨw sale ilə me, ba gɨ ha ɨmə. Gɨrgɨ ulay duwa lə da, bababge u sale 'yàw bili ba ɨmnə.

Bili u sale di ɨm me, sale di ɨɨ le. Bili bo sale dɨ dumɨwwə bam, ɨam gɨ caw pad. Bababge lay caw dɨnə bili ɨmɨw bam.

Bili dusɨw naw me ɨar ha ulay gɨ maŋa. Dɨndaw ɨɨw, caw di ba ilə we mo? Bili waygɨ dɨndaw ba 'ywaa bədə. Anji way yande dara dɨndaw ba ha nulə gura.

Gɨsay day gɨ bili

Gɨsay da, i bagwana, abəw mar bam. Bili da, abəw ilə. Bili abəw 'wogɨw dara gɨsəw. Mana gɨ gɨsay doy gwale duwa yande da, aɲji hára budə sɨw bam tulɨɲyə, kal sumɨw dara dwaya gwale gɨ bili abəw wayɨw.

Bili abəw wayɨw da: «Nare woni wamandɨ ilə. ɨjɨm da, mə i gorndɨn. Nə wayɨm da, wála mɨn, mə dara hára bam kaɲja bɨm gɨ wama. Mə dara dwaya gun gɨdaw dara nɨmə me, bɨla gɨ nimi dalawwə ina lə da mə wa ɨndər nimi dwaragɨ lə.»

Mana gɨ gɨsay doy yande da, aɲji wa kaláŋg ɨndər bɨla lə pii mana gɨ bili dɨrəwwə. Mwom da, bili ɓar gɨɲ ɨndara gɨ nimiya bam, dara abəw ba wayɨw gwale aɲju me, cor man me gɨsay ba par ɨndər pii mo?

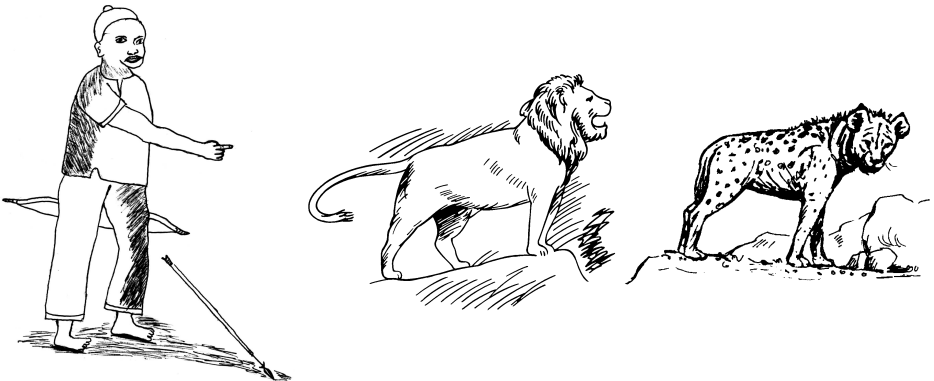
Gun me mĩ me řigĩm me

Gun me, řigĩm me, mĩ me, damgĩ ciri bĩdĩ mĩn. Wála mĩn, mĩ yəə mwagĩna womgĩ bam. Wála gĩ dāng, řigĩm yəə mwagĩna womgĩ bam. Wor gun mĩn dĩm. Cendi way ba gun da, ba ha àla i man me, ba ha yəə gĩ mwagĩna mo?

Gun so ha bam me, gĩra ha gwala mwagĩne bĩla bĩwwə gĩ dēche. Řigĩm pamĩw tarĩwwə yaraw bam dama lə. Mwagĩna hára dara chàa gĩ nimi. Anji 'woy mwagĩna 'yədĩ. Gun u mwagĩna daa, ha nĩm ulay womgĩ bam.

Řigĩm so wayĩw gun da, ba gĩ dam ka da, gun ba myanaw gun dusĩw bədə. Gun dáygi dodə me ùrgə da: «Gwale gĩ anə wayĩw ta da, gĩndĩw i man mo?»

Cendi bĩřĩn wayĩw da, dara gun di ba myalnam da, ba mə ha mara le. Mana gĩ cendi ba gĩ yər yande da, bĩřĩn wà yá bam. Gun wà taragi lə me, nə řigĩm nolgi bam gĩ dĩrəgi.

Kay pàr rìgìm

Wála mìn, kay 'wò mwalà lə ichə jow ba gíra pàr gí rìgìm. Cendi pílala sarni: «Rìgìm da, ijìm gí kay, mə ha pàraw bədə.» Anji waygí: «Damna jang, sanga de, anə ha yara sìn.»

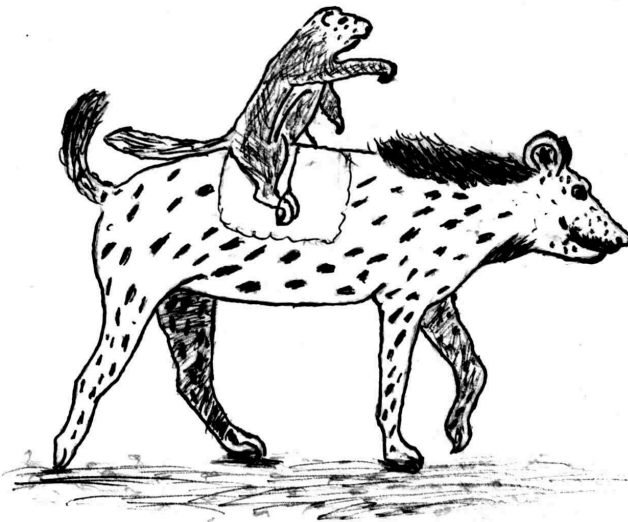
Gí jomni na, kay 'woo gasa gí dɔy hura bɪwwə me gíra 'yo gí rìgìm. Anji ma sɪbɪrəw daa gí sade madad.

Mana gí rìgìm ba yər yande da, wayɪw kay ba ajɪlana daa. Kay ajɪl daa me wayɪw gorɪndɪw da: «'Won habda ni gaba jigí sɪn daa.»

Gorɪndɪw 'woo i male, dɔng da, 'woo bɪrɔw me ca. Yande mwom da, kay dam dɔrɪ sɪw rìgìm dɪwwə.

Kay awɪr rìgìm me, rìgìm cor 'wogɪw da: «Jan maché, mə àl i na yande mo?» Kay cor wayɪw rìgìm da: «Nə pàrɪmme.»

Mwom da, chéw ijí nɪma nə mwarə. Cendi cor way da: «Kay pàra rìgìm 'yang, kay pàra rìgìm 'yang, kay pàra rìgìm 'yang.»

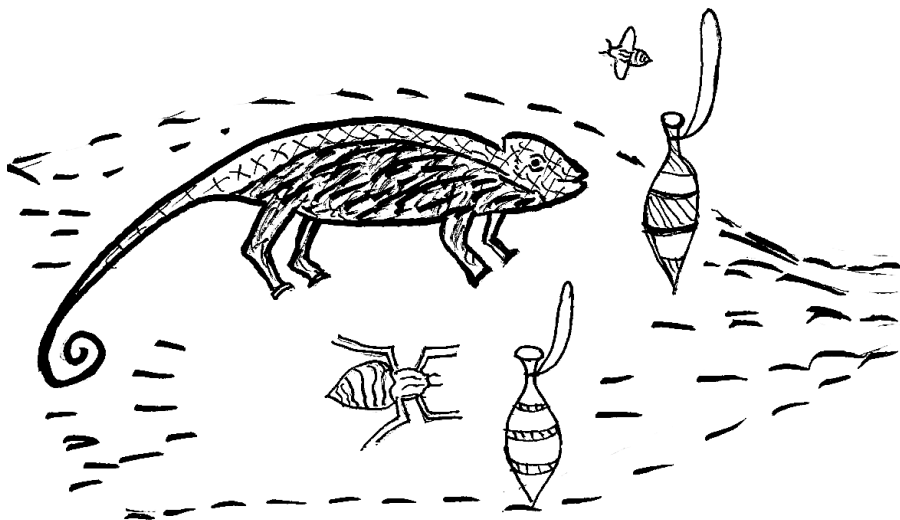

Hoy day gĩ bababge

Wála mĩn, hoy day gĩ bababge ha mijəni mana gĩ nə doleyə. Bababge wayiw hoy da: «İndi, sumĩn i Mije me, ijim da, sumim i Alagibuləgde.»

Cendi gir birmə lə da, bababge wayiw hoy da: «Wi kaw yarna jaw gugilə duwa dalaw.» Mana gĩ hoy tih gugilə ginə bababge duwa biw bam da, dumbu dinə bababge duwa dim iche. Bababge wayiw hoy da: «Mə yinən dumbu ni bədə da, indi nə u gugilə dima gĩ dumbu di bam me ca.»

Hoy kaliw dumbu di me, cendi bor ha nə doleyə di. Dole yərgi me, gira giyəgi gĩ wama me way ba i mije day. Bababge wayiw hoy da: «Haye di i gĩ sumin ni.» Anji so imiw hoy haye di bam.

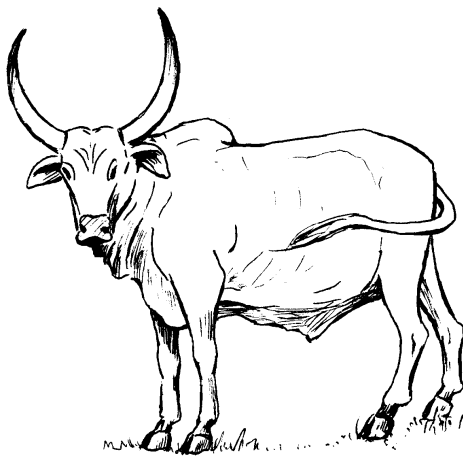

Gĩ turgĩ da, hoy cherni àlĩw me, ha mana gĩ gine gĩndĩwwə dara tĩgdə gĩ mǎy me, namde gĩra ùrĩw da: «Ījĩm, mə wom haye bədə mo?» Hoy waygĩ namde da: «Bababge way da, sumĩw ba i Mĩje me wom haye di ĩmĩn bam. Īndi, nə hára gĩ dũmbu dubu dĩra, me aŋji yəə dũmbu sidi me gĩrə mana gĩ gugĩlə dalawwə me ca. Mana gĩ nə tĩŋ gugĩlə duwa di bĩw bam da, dũmbu duwa so yá me, aŋji 'woo gugĩlə ni gĩ dũmbu bam.»

Yande mwom da, dole 'yáa cange me waygĩ namde ba da: «Unə haye hana 'yànw Alagĩbuləgde.»

'Bam da, bababge wayĩw hoy da: «Də ha ĩnda bam.» Īrĩ, aŋji wada gĩra wom hoy bĩra duwa, me hoy gĩra 'yolĩm gandĩw me ca.

Sanga gĩ jomni da, dole yĩ gwa da, 'yàw bababge me, u gasa gĩ dyara da, 'yàw hoy me, wayĩw ba, aŋji ba gĩrnə bĩrmə jĩrang duwa lə da, ba ichĩnə bam me, aŋju ba ha yara. Mana gĩ aŋji ichĩ gasa gĩ dyara di bam da, aŋju 'yo labe me yĩw ha nĩm ulay.

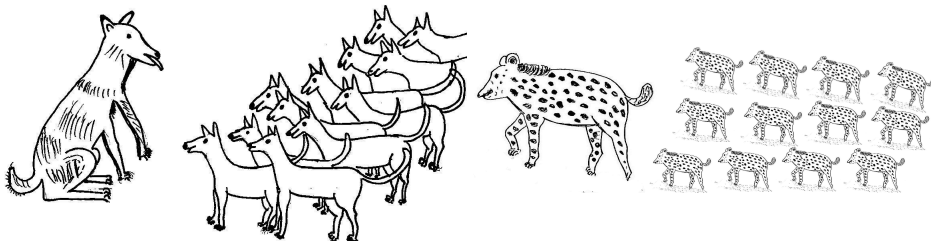
Dogdә day gı ɽigim

ɽigim waydı dogdә ba da: «Dә dam ında mın.» Dogdә waydı ba: «Әw.» ɽigim yә dındadı mwaj dii sır. Dogdә kaw yә dıra mwaj dii sır me ca.

ɽigim waydı dogdә ba gı lay dındıragı sır ba gı wom bam. Dogdә waydı ba: «Әw.» ɽigim so lay dındadı sır wom bam. Dogdә ha dıra bam wuda lә, yәә gısay gıra hangdı wom.

Wála gı ɽang da, ɽigim lay dındadı sır wom bam bi. Dogdә da, ha dıra bam 'yáa jacә gıra hangdı wom. Angal angal da, ɽigim wom dındadı 'yeñ bam pad ɽım. ɽigim waydı dogdә ba gı àl sarga dınә dındıragı, ba gı ilgı sale me, ba gı 'wagagı nım.

Cendi il sale me, 'waga gı dındıragı. Pii da, ɽigim 'waga dındadı, dındadı ilә bәdә. Dogdә 'waga dıra dındadı kur kur kur. Dındadı dımә mwaj dii sır. ɽigim ba dı yәр dogdә dındadı ɽım da, ùrgı da, laba cendi ba hára wála i we mo? Dogdә waydı da, laba ba gı ha 'ya mana gı kulә.

Gì changa, řigim gıra ba dı wom dogdä dındadı bam.
Dogdä wulası nımı nə urre, kal kulə. Dogdä cım ha 'ya biche.
Řigim hára ba dı wom nə dogdä da, tandi ındər mana gı nımı
nə urreyə, mar bam.

Dole day gi namdaw

Dole lay namde giṛə me, di mɪn 'yo yàa bədə. Idi 'ywaa yàa bədə nul 'wogɪ Mārī ba 'yànadɪ yàa. Mārī doy nulə ginə deme dɪra, 'yàdɪ gudi me yè mangde: Pwana gi 'wā mɪn me, dòche mɪn me ca.

Mana gi dole ba yər dyaməw yè pwana gi 'wā me dòche me da, dusɪw naw me, 'yor dyaməw di bam. Tandi so dāngri mana dɪra biche damgɪ dɪndadɪ lə. Mana gi chamragɪ ba gi ha wiya lə kurayyə da, nə pwana gi 'wā day gi dòche ha wiya lə di me, chamragɪ basɪbɪgɪ nimi dɪdəgɪ lə. Nə dòche day gi pwana gi 'wā gam jaṅ chamragɪ yá ulay me, ṅɪṛɪbɪ swabe day bam, kɪdɪ nare bor wiy bam. Dòche da, i deme me, pwana gi 'wā da, i abe me ca. Mana gi dòche ba ṅɪṛɪ swabe duwa bam da, dirbi nə dam kuray bɪwwə bugdər nimiyə dara swabe duwa dɪ 'yogdɪ ya jindar de. Me gāa dɪbɪ yər.

Wála mɪn, dole gi dāng ùr baa u gorndɪw deme dɪ kwondɪdɪ ba wundarna gandɪdɪ bədə. Dole kaṅjɪ more dɪ lade duwa lə, 'yo bədə. Wála mɪn, gāa giṛa wayɪw: «Dole, nə 'ywaa more dɪ idi lada dɪwaya kwandadɪ bam dɪm.» Dole cor wayɪw gāa: «Mə 'ywaa more di i we mo?» Gāa cor wayɪw dole da: «Nə yara alə mɪgam dole gi ta di lə, i mɪgam dole durməw.»

Mana gi dole ba doy yande mwom da, giyè kaṅgè duwa ba hana ùrnə mīgaw dole dara durməw di. Mīgaw dole ùrre, waygɨ cendi ba hane gi mál dɨm. Cendi gɨra gi mál me, ùr ba gi yər deme day di le dɨm. Dole 'waga dɨndaw biche pad, cendi yər deme dɨ lade di bədə.

Cendi bor ha ulay gɨra wayɨw dole da: «Gàa saw i gwale.» Dole yɨ gàa gobiw. Gàa cor wayɨw dole da: «Àl angal dɨma!» Dole cor yɨ gwale gɨnə gàa, u gorndɨw deme dɨ dòche di. Dole giyè wayɨw mīgaw ba hanaw gi nuwaw di. Gi u dòche álaw kɨrangèyè hára nɨm.

Wála mɨn, dole ùr baa yər nuwaw, kal tandi ba dɨmnə biche laba. Demdɨre dɨ dòche more dɨra bwa barge kɨrə dɨra lə, dɨmə nuwadɨ gi dole sɨwwə. Demdɨre dɨ dòche biy sɨra di bam, u barge dɨra gi 'yogde ya jindar de i gi abadi gi Māṙɨ 'yàdɨ hurə sɨdə. Ìndara hára dara 'ywaa nuwadɨ dɨm da, nuwadɨ cawar ìndər gi kaṅgədə duwa pad, dara demdɨre barge dɨra 'ywagda duwa.

Abadi gi Māṙɨ 'yàdɨ mani nə lade pad, dam gi tɨrədi ladɨ gi dɨrɨṅ bɨrɨṅ. Cwagi lə diiyə: Bamulgi way gun ba yarna mani nə àcṅe kaw, ba kalna bam bədə. Anji ba unə daa.

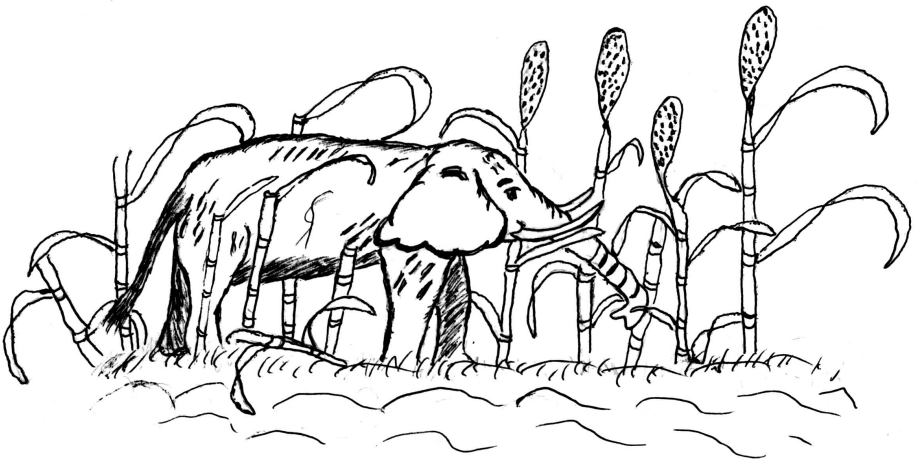
I ya ta di me dwe u deme dɨ dòche me, gɨra gidɨ deme dɨ lade dɨy namde bam pad.

Hārā ha ùrə Mārī

Hārā ha ba ùrə Mārī. Anji wayiw, dana me ba yè mangde bədə mo? Mārī giyiw daga duwa lə, anju ba àlne wála mìn me, ba cwarne. Hārā so ha da, dawa dwe dīra mìn kaw, anji àla bədə, wama māy bam daga dalawə pad.

Cwara duwa lə, Mārī ùriw ba, dana me, ba giñə wála gi daga lə bam mo? Hārā cor wayiw da, māy ba 'yaña bam me, ba wálne àlna na mo?

Mārī cor wayiw, mìnaw mìn kaw, anju ba 'yaña daga gi siw bam me, anju ba yàna mangde da, nare ba ha 'ywaa wama siña lə bədə biñiñ!

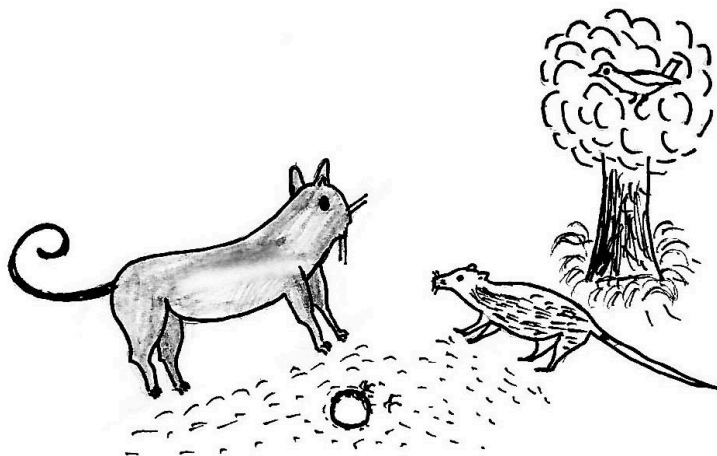
Kwacɲa day gɛ gwama

Kwacɲa day gɛ gwama yɛ gɛ mɪlan. Kwacɲa wayɪw gwama da: «Gwale gɛ jam wayɪm da, mɛ wayɪw gun gɛ dɛng bɛdɛ. Laba da, mɛ wɔl i we mo?» Gwama wayɪw da: «Nɛ wɔl gubu lɛ.»

Kogɛl dam daa habda dɪwwɛ. Tandi doy gwale gɛnɛ kwacɲa. Kogɛl ɔr gwama da: «Kwacɲa wayɪm ba man mo?» Gwama wayɪw da: «Nɛ nem waya gwale gɛ ta di bɛdɛ.»

Kogɛl wayɪw gwama da: «Aɲji ha wamam bam. Lay dɔwa bo mana gɛ gubu lɛ. Hare, wɔl daa habda dɪwwɛ.» Gwama ɔl yande.

Gɛ changa da, kwacɲa hɔra dara wama gwama. Aɲji dɪm ha gubu lɛ gɛ dwana me, dɔwa ulɪw bam. Gwama dam daa habda dɪwwɛ me piyɪw baya.

Dwe gĩ bagwana

Dwe gĩ bagwana gandĩ gĩ jomni dam ciri bĩdĩ me, bara hára gĩra dīm dīwwə me wayĩw da: «I na àlīm mo?» Anji waydĩ da: «Indi, in day gĩ aban mar bam me, nə dam nīm. Cendi kalīn haye daa, me gun gaba 'won 'yàn ilə bədə.» Bara wayĩw da: Me kal, nə um.» Anji waydĩ da: «Haye ni di, ilə daa daṛt̄ lə.»

Mana gĩ tandi ba dī yé kunədĩ daa dara 'woo me, anji u cilang aji gĩ kunədĩ sad 'yədĩ. Anji gĩra sabĩ kabni duwa dam nīm me ca.

Deme mīn gĩra 'yow ùrĩw da: «Maché, kabni dīma di da, i gaba na mo?» Anji waydĩ da: «Kabni ni, i gaba kili.» Tandi wayĩw me: «Indi le, gursĩ ni ilə bədə. Mə ùrnə da, nə ha gĩləm durmən mīn, mə udĩ.» Anji way da: «Bag kaw, nə kanjī dara 'woo gĩ deme.»

Mana gĩ baa 'yo deme da, gĩdĩ aba 'ywaa mani. Nare pad dam gandĩw.

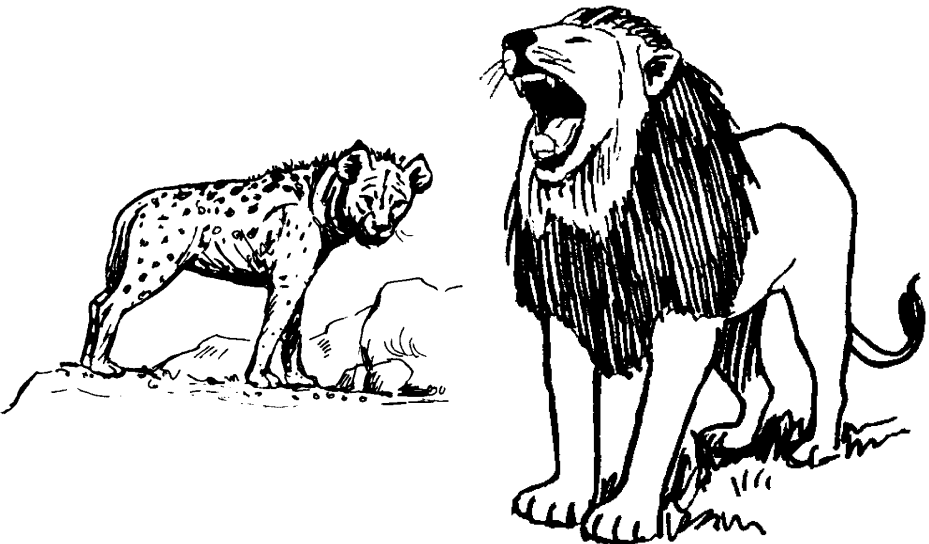
Rigim day gi mĩ

Rigim day gi mĩ pagĩ labje. Mĩ pagĩ duwa gi abe, rigim pagĩ duwa dĩ deme. Cendi bamgi daa mana min me, rigim labe duwa u gudi. Tandi gira yè. Mĩ way ba labe duwa me ba yè. Rigim wayiw da: «Labe dĩa i gi abe me, ha yàa man mo?» Mĩ da, i ya gun gi dole de. Anji yi labe imiw rigim bam.

Yande da, rigim àl gwale nañ dara labe duwa. Mĩ cor wayiw rigim da: «Inam yande da, dè 'wogĩ mwagine nè bam pad kal ba hane ànagi sariya.»

Mana gi mwagine nè bam ba gi gira pad da, cendi waygi gwale day di. Cendi waw mĩ læ pad.

Dáwre way da, cendi ba àlna sariya di le kaláng, abadi yàa ba àliwwe. Mĩ waydi dáwre da, abadi gi na me yàa ba àliw mo? Dáwre cor wayiw da: «Ijim, mi way yande da, labe dĩa gi abe da, nem yàa man man mo?»

Dogdæ day gĩ aba ciri duwa

Wála mĩn, dogdæ 'wogĩ aba ciri duwa sariya læ. Dana me, anju ba 'yàw duwa gucheŋ me, ba wom duwa doni mo?

Dole waygĩ namdaw, cendi ba àlna haye wunəgĩ mĩje duwa, nə ba yala sariya læ. Wi kaw gĩ duwa jiga jiga.

Gun u gucheŋ chichĩm me, ál bam. Dogdæ yər gucheŋ dodæ da, par kal haye duwa bam, wom gucheŋ bam, do me cwara dara haye duwa sĩŋ.

Dole wayĩw dogdæ da, sariya ba yĩwwe. Anju ba wamna gucheŋ bĩraa made duwa læ bá.

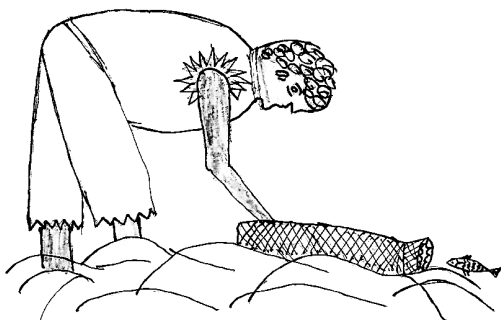

Aba yiga day gĩ aba ála gəlang

Abe day gĩ chendiw damgĩ kírə ca. Gĩ mĩn i aba yiga me, gĩ mĩn i aba ála gəlang me ca. Gaba àla gəlang di, nimi ba gĩ woy bam da, cherni àliw. Anji hára 'yo chendiw gaba yiga di.

Chendiw gaba yiga di ilə ìmə saleyə. Chendiw di ba yəriw da, u sale di, budĩ solbə gĩndəgĩ lə. Aba ála gəlang di, dusiw womiw chendiw diwwə. Aba ála gəlang di wayiw chendiw di, tanga ba 'wò bam me, ba ál mwagĩna gĩ jay me, ba layar ìndər pərdəd, ya sale di i solbə gĩndəgĩ lə ta de me.

Dĩndĩragĩ bogĩ baya me, chendiw gĩ cherni àliw di, bar daa.

Gun me ɾigim me kiɾimbi me mĩ me

Wála mɪn, nare dayar dam ciri bɪdɛ. I gun me ɾigim me kiɾimbi me mĩ me damgɪ mɪn. Cendi u wála mɪn dara ɪrmɛ gwale gaba kanja mani nə wama. Wi kaw ba hana wuda lɛ gɪ wála bá bá dara ba gɪ wom.

ɾigim gɪra u gwale, waygɪ baa ùr gun bɛdɛ. Dara gun gɪdaw ba i sɪr da, ba ha hára 'yáa mani bɛdɛ. Mĩ gɪra waygɪ cendi ba kalnaw. Dawa dɪ anji dara hára wuda me 'ywana bɛdɛ do me, dɛ yarang gandɪw sɪɲ. Yande mwom da, kal ɾigim ha wuda lɛ me, gɪr bam di 'yáa mwagɪna, gɪra 'yàgɪ, cendi wom. Kiɾimbi kaw 'yáa duwa me, cendi wom. Mĩ gɪra 'yáa 'yàgɪ me ca.

Wála gɪnɛ gun duwa gaba wuda nem. Cendi dayar mɪndagɪ me, wayɪw ɾigim da: «Mana gɪ gun dara hára da, mɛ ha yarandɪ gandɪw. Gaa ba i man me, anji 'yɛ nɪm gɪ mwagɪna di mo?»

Mana gɛ gun ùr dara hára da, lay dɛche duwa me, ha 'ya bɪla bɪwə gwala mwagɪne. Rɪgɪm wada tarɪwwə, gɪra yər 'yáa duwa gɛ mwagɪna di, me cwara gɪra waygɪ ba, gun di mel daa 'yə le. Anɟi 'yáa mwagɪna gɪra 'yàgɪ, cendi wom me ca.

Targɪn da, rɪgɪm u gwale waygɪ ba gɛ dam ciri bɪdɪ ka di da, gun ba myalna jaw bədə me, ba nasɪna gɛ jaw bədə me ca. Gun u gwale àlgɪ lə diiyə waygɪ da, ta i rɪgɪm, ta i kɪrɪmbɪ, ta i mɪ me, ɪndi di me, gun gɛ dang ilə we mo? Ba gɛ doy yande da, cendi bɪrɪn cəgədɪ wada jiga jiga, me gun mar machè bam.

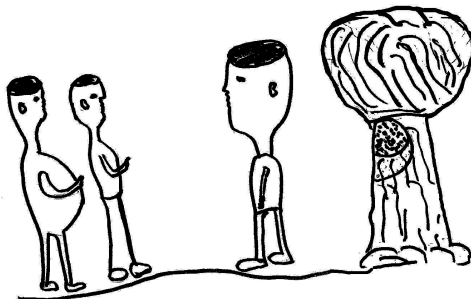
Dine nə subu

Dine subu ba gı ha i piyə dúbmu læ. Gı mın, dıw jor naŋe, gı mın đang da, gıdaw i tigem tigem, gı mın đang duwa da, nudaw jor naŋe me ca. Cendi gır mana gı dúbmu i læ di mwom da, nə sır di wayıw gı gıdaw tigem tigem di ba hagına piynəgı dúbmu di.

Mwom da, anji waygı ba, gıdaw nə ba i tigem tigem ta di me, ba a hagına daa da, gıdaw di ba ha piyara bam bədə mo? Mwom da, cor gı gıdaw tigem tigem di day gı anji gı dıw jor di wayıw gı nudaw jor di me ba hagına anju.

İrı, gı nudaw jor di waygı ba, nudaw jwara gı ba jor ta di da, ba a hagına daa da, nudaw di ba ha ichara bam bədə mo?

Targın đang da, gı nudaw jor day gı gıdaw tigem tigem di wayıw gı dıw jor di me ba hagına anju. Me anji yər yande da, hagı daa dara ba a piy dúbmu di me, dıw gırangar kugər læ. Mwom da, gı nudaw jor di əsı baya bıraa bıraa me, nudaw ichər bam. İrı gı gıdaw tigem tigem di wada ba a hıra ulay dara wayagı wařagı da, gıdaw di kaw piyər bam bırmə læ me ca.

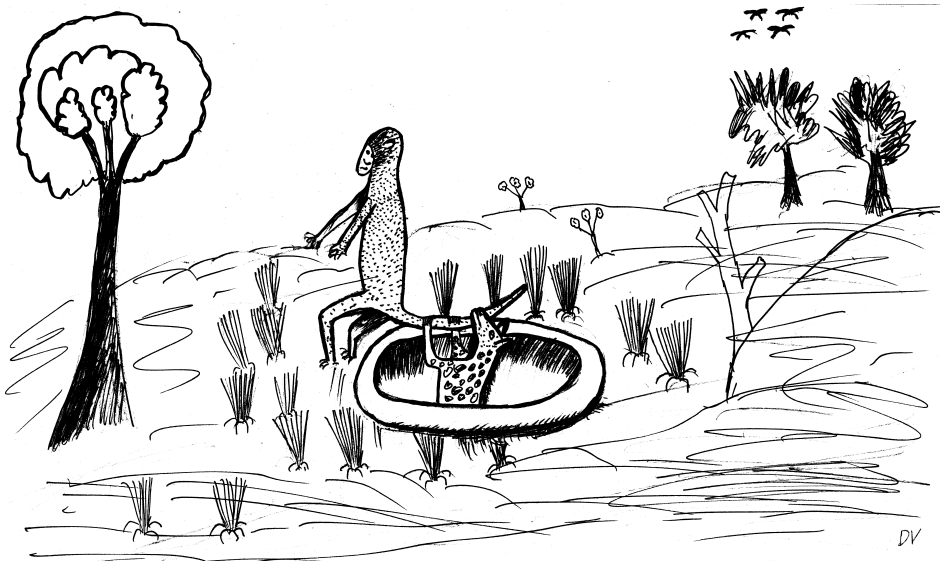

Ṛigim me dāwre me kudiṅ me

Gì burgì bìlale wojì bam pad me, bìla mìn gì dunge nìmi duwa ilə. Mana gì ta lə da, Ṛigim hára baa chəy nìmi. Machè àlìw naṅe. Mwom da, aṅji yər bìla di, dūngì kaw, ìndər lə, dara machè di àlìw naṅe, aṅji ìndər lə chə nìmi. Mana gì chə nìmi 'yə gì machè duwa mwom da, aṅji ùr baa ha naga daa, me 'yo bìrmə bədə.

Mwom da, kudiṅ hára ùr baa chə nìmi di me ca. Mana gì ta lə da, kudiṅ di yər Ṛigim ilə mana gì bìla dalawwə me, aṅji ùr Ṛigim: «I na àlìm yande mo?» Ṛigim cor wayìw lə diiyə ba da: «Machè àlan, nə ìndər chə nìmi, me naga gì daa bìlìn daa, me i na mo?»

«Yande da, naga gì daa bìlìn daa mwom da, kal nə 'yàm widìn, mwom da, ìjìm mə yì me nə surìm àsìm daa.»

Anji 'yàw widi w di yi me suri w àsi w daa, iri rigim àl gindi w bi baa womi w bam. Kudin wayi w ba da: «Nə 'wom daa dimm! Mə womin bam mo?»

Anju ba tin bi w bədə, baa womi w bam bas.

Mana gi ta la da, dawre kaw wada ganda la ur ba di chə nimi di, me yergit mana gi cendi ilə gaga gwale di la da, tandi ur kudin ba da: «Anə gagit i gwale na mo?»

Kudin cor wayi w da: «Indi, nə bit rigim mana gi bila la; iri rigim baa womin bam me i na mo?»

Mana gi ta la da, dawre wayi w kudin ba da: «Ijim, mə way i kulagit; jim git bani ta dimm, mə nyama 'woo rigim bila dalawwə əsaw mana git iche mo? Ina yande da, mə nyamna 'wow 'yang mwom da, jim, kal rigim di kalit cor indar bila la bi me, jim 'wow daa, kal nə yer git dirən ba do me nə wur sidit sin.»

Rigim i gun git irmə duwa bani, cor wə kalang indar bila la bi. Mwom da, dawre 'wogit kudin wayi w da: «Ijim mæng ditma, anji ur baa womim; jim wadeye, də ha inda le, də kalit inda bam bila la.»

Mana gi ta la da, rigim sojit bila dalawwə, sojit gurə, sojit gurə, 'yo birmə bədə. Mwom da, cendi yalgit me, anji nem naga daa bədə me mar bam.

Ta di me i bamulgit ni di 'yana dira.

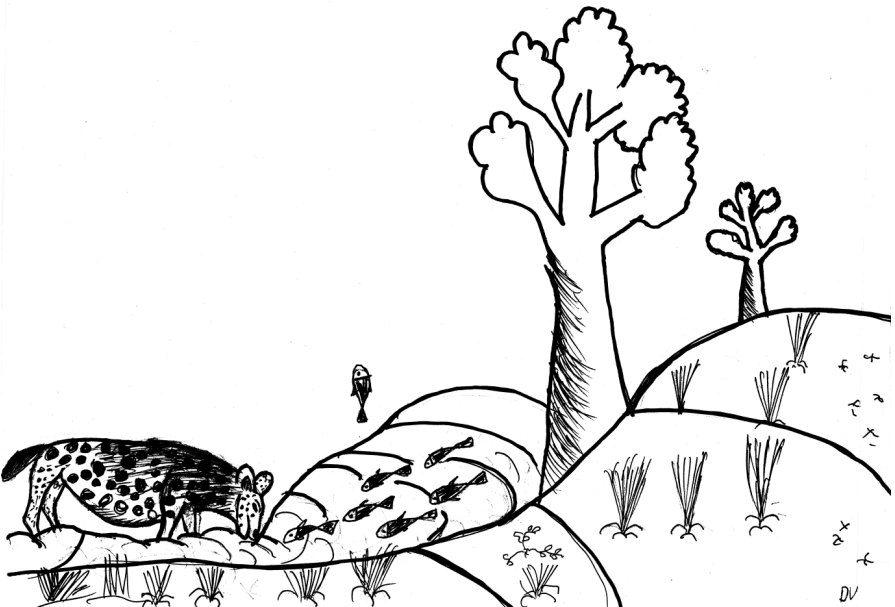
Ṛigim 'yo gòche mod læ

Wála mɪn, Ṛigim ha bam saba læ. Mana gɪ hára duwa læ da, anɟi 'yo gòche mana gɪ mod læ. Ṛigim dɪbɪ dodə mod bɪdə me yər mana bɪraa. Ɔɾɪ anɟi way da: «Yər, gòche i ta me, nə ha àla i man mo? Yər, mani nə nə ha àlagɪ me i ta: Nə ha chàa nimi bam pad kala gòche di dɪdəgɪ pəgɪŋ me, nə ha wamagɪ dɪban wamani.»

Ṛigim dɪbɪ chə nimi. Anɟi chə nimi di, chə nimi di, nudəw gɪdɪ ya bal de. Anɟi 'wocɲ mani woni àla bədə.

Anɟi u dòche bɪwwə me womɪw bədə, dara nudəw sodɪ naŋe. Ṛigim dam ɪɾɪm gwale bɪraa me 'wocɲ mani woni àla bədə. Anɟi so ha gɪ nulə dɪrəw daa.

Ta di me i bamulgɪ di 'yaŋa dɪra. Ṛigim da, samarre bɪg. Anɟi kal gòche mana dayyə.

Myala gɪnə mĩ duwa

Wála mɪn, mĩ àl myala duwa me 'wogɪ mwagɪne nə bam pad ba hane yigɪnaw yiga duwa. Mwom da, mwagɪne dayara pad, pad, pad mana gɪ yiga gɪnə mĩ dalawwə ilə yiga lə.

Me kudɪŋ duwa da, hára me dɪbɪ bam mana gɪ yiga dɪ palgɪm duwa lə, ilə uŋbɪlə mwom da, dáwre hára dɪmə dɪwwə mwom da, aŋji 'wogɪw: «Jan maché, dáwre, hare ka sɪŋ! Mana gɪ yiga lə ta di, dogdə ilə mo?» Aŋji wayɪw da: «Yər, gun gɪ yigɪ wagɪ kwandaw bam pad ta di, i dogdə di.» «Yande da, ɪndi da, nə ha yiga lə di bədə, dara dogdə ilə ta di, chə gani bədə kaw, widɪbɪ le, chə gani kaw, widɪbɪ le.»

Mana gɪ ta lə di, dáwre wayɪw da: «Mə dɪbɪ bam ka da, i wi me ha sɪlɪm gani hára 'yàm mo?» Kudɪŋ wayɪw da: «Bədə, dara dogdə ilə ta di, gidi ha 'ya lə.»

'Bam da, nare, gɪ sabar gɪ gidi, me gusə duwa da, wada dɪm gɪ kudɪŋ gɪndɪwwə. Mwom da, aŋji 'wogɪw: «Jan maché gusə, i na àlɪm mo?» Aŋji wayɪw da: «Dogdə dɪma di yidɪ dáwre 'yáwwe me nə wada nɪm.»

Kudɪŋ wayɪw da: «A! Dee nə wayɪw dáwre man mo?»

Rigim day gi dawre

Wála min, rigim 'waga mwagine nã bam pad cendi ba hane 'ywanaw dara baa ùr dara àlagí sii 'ywala ginã wála gi yàa duwa. Wála gi ta di yala nem da, mwagine di dajara pad gira 'yow ciri duwa bídí lã.

Mana gi ciri duwa bídí lã di, anji díl habda gi mongo gi yè le dím. Mana gi mwagine di ùr ba gi ar mongo yàa duwa di mwom da, anji imgi bam, baa ùr gun ba ana mongo yàa duwa di bədə. Mwom da, cendi cigdi daa pad pad.

Írì dawre dusídí womdí. Tandi ha gira ha gílã kabge me lìm gi sade me gira ha lama rigim. Tandi wayiw da: «Jan maché, hare, dã wunji ìnda le gi sade!»

Rigim di, i gun gi írmã duwa bani nañe, anji yala 'yodí wunjà, me dawre magda rigim habda siwwã madad.

Mwom da, dawre di cor ha 'waga mwagine nã pad nã dee giragi ka di. Cendi mwomrãr ar mongo yàa duwa di womgi bam car. Me birinigí wãgi daa pad dayyã pad.

Ta di me i bamulgi díñã rigim day gi nã mwagine nã bam di 'yaña díra lã.

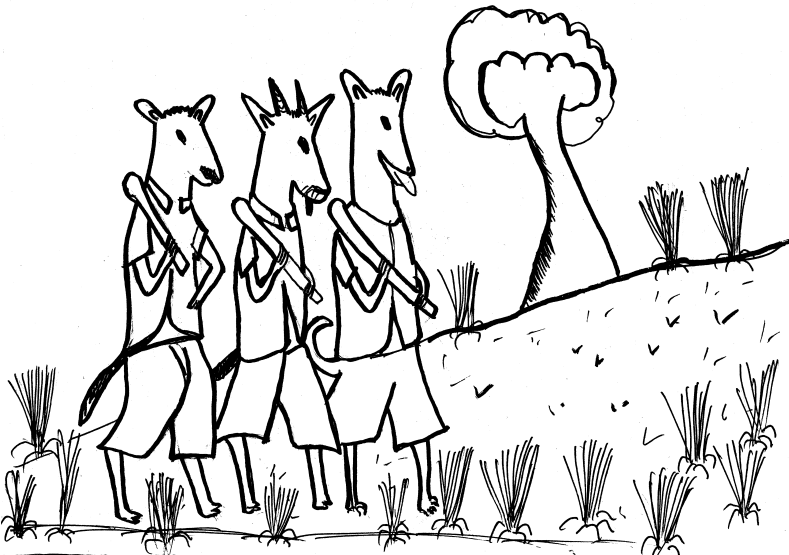

Dìmən̄ me dogdə me gwa me hargi mwalà lə

Wála m̄n, dìmən̄ me gwa me dogdə me bor ba gi ha mwalà lə ich̄ mirbi. Cendi bor ha gir mana gi ciri d̄nə mwalà lə ib deŋ da, dogdə ha pii. An̄ji yər m̄i me k̄r̄mbi me r̄gim me damḡ lə mwalà lə.

Lána àl̄w, an̄ji d̄b̄i dodə. Dìmən̄ ùr̄w da: «I na àl̄m me mə d̄b̄i dodə mo?» Dogdə way da, n̄ma nə m̄i ba damḡ alə. Dìmən̄ r̄r̄nəḡi cendi ba hana, cendi ba lána bədə, mani m̄n ba ha àlaḡ bədə.

Mana gi lána ba àlḡt da, dìmən̄ 'woy ha pii. Ba gi gir mwalà lə ibdeŋ da, dìmən̄ àl̄w mwalà waygi. Waȳw da: «Nə hára nin dara ichə mirbi.» Mwalà wayd̄i da: «Lad̄i, ina yande da, gamnan bam. Nə ichəḡi nə dole day bam, do me nə ichəng dan s̄ŋ.» Dìmən̄ ùr̄ mwàla da: «Nə dole da, i nə w̄i mo?» Mwalà wayd̄i da, nə m̄i day gi k̄r̄mbi me r̄gim me, ba dam ta, ba i dolgə.

Mana gɪ ta di lə dɪmən̄ dam, so, piy mirbi dɪnə mĩ day mana gɪ dùwa lə bo bam. Dɪmən̄ so ɪrɪn̄ dogdə ba hane damna àlna sugɪgɪ. Dogdə ba àl sugɪgɪ da, lán̄a àlɪw, an̄ji nem àla sugɪgɪ di gɪ dwana bədə.

Dɪmən̄ yər yande da, ɪrɪn̄ gwa, an̄ju ba hane. Gwa gɪra dam sugɪgɪ bədə kaw. Lán̄a ɪmɪw àla bam.

Tandi yər yande da, dama swaa gɪ sɪdɪ dɪra ɪrɪn̄əgɪ cendi ba bɪrɪn̄ɪnə bam. 'Wosɪr sugɪgɪ gɪ dwana. Mana gɪ ba dɪ 'wosɪr sugɪgɪ da, tandi àl sugɪgɪ me dùwa udɪrə bor mana gɪ nə mĩ sɪdəgɪ lə.

Mana gɪ nə mĩ ba gɪ yər yande da, cor lán̄a àlgɪ, gɪ hurbə dɪrəgɪ dodə. Wi kaw so, àsɪ diri ya baa ha i uɟə lə de da, pɪdɪ ha i gɪ dɪrəw bɪrɪn̄ bɪrɪn̄.

Mana gɪ ta di, mwalà kaw, lán̄a àlɪwwe, an̄ji gobɪ mirbi day di kaláng kaláng kaláng kaláng. Ichəgɪ mirbi di mana gɪ mirbi day 'yeŋ da, cendi wayɪw mwalà ba gɪ cor ha le.

Cendi bɪrɪn̄ə bwara ba gɪ gɪra kwa bam bɪrmə lə da, rɪgɪm budəgɪ lə dodə. Dogdə ha pii. Rɪgɪm dama swaa 'ywara dogdə. Dɪmən̄ ɪrɪn̄ dogdə an̄ji ba wàna bədə, an̄ji ba dɪbɪnə dodə, an̄ji ba wàna bədə. Dogdə wà mɪdak, ha baa ha bam. Rɪgɪm dɔy dɪw.

Dogdə cwara bi. An̄ji wada ɪjə dɪmən̄. Dɪmən̄ so par dɪm rɪgɪm ɪndəw. Rɪgɪm so daa, sojɪ me 'wodə gurá dɪrəw daa me, wà yá bam gɪ dɪrəw.

Mana gɪ ta di da, nɪma bwara hára ulay. Mani mɪn kaw àlagɪ bɪrmə lə bədə dɪm. I ta dɪ me rɪgɪm lán̄dɪ gɪ dɪmən̄ bɪrɪn̄. Mana gɪ dɪ yàna dwe bam kaw, rɪgɪm nem wama sarbande dɪra bədə.

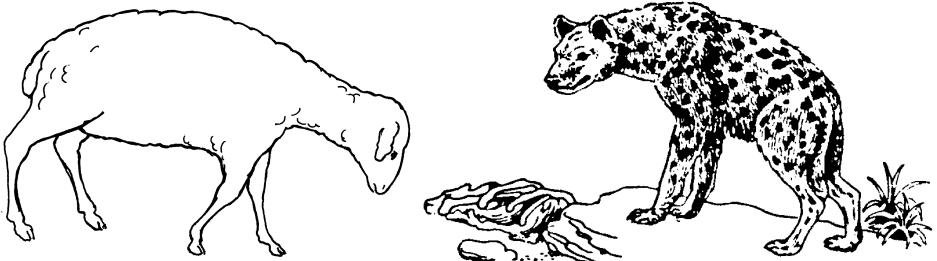
Dìmən̄ day g̃i r̃igim̄

Dìmən̄ ha bam wama læ. R̃igim̄ me d̃indaw me dyaməw me dam ilə d̃irəd̃i læ. Yarad̃i hára læ da, cendi ɿs̃i kabni d̃ira s̃idəg̃i læ pad. Dìmən̄ g̃ira s̃idəg̃i læ ib, àlg̃i wayg̃i. R̃igim̄ ùrd̃i da, ba i man mo?

Dìmən̄ wayiw da ba d̃i wama r̃igim̄ g̃i d̃oy me ba d̃i kanj̃i r̃igim̄ g̃i b̃ira ba d̃i biyg̃i b̃id̃i g̃i d̃wa. R̃igim̄ way yande da, tandi ba damna dodə, kal ba g̃i 'yànad̃i nimi tandi ba chàna do.

R̃igim̄ giy gornd̃iw ba hana cangina nimi me anju ba àlna d̃ignə jwak. Giy g̃i d̃ang wayiw ya ta de me. D̃indaw subu yá, d̃ang da, giy dyaməw kaw yá g̃i d̃irəd̃i b̃ir̃in̄. R̃igim̄ way da, ba giy ñima ba hana canginad̃i awrag̃i nimi me, ba dama yande dana mo?

R̃igim̄ so ba ha canga nimi. Dìmən̄ so dor̃iw cab̃i wid̃iw a bam bat. R̃igim̄ wà yá g̃i d̃irəw b̃ir̃in̄.

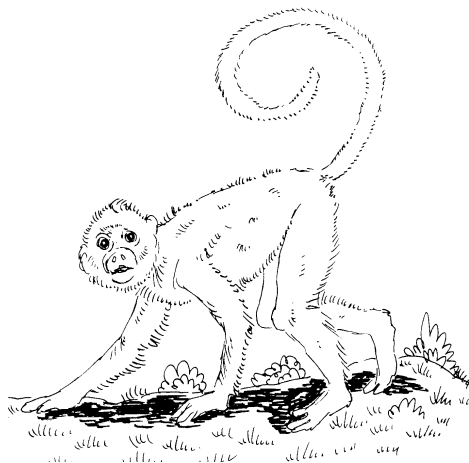
Mimbiru day gi kudɪŋ me made dɪnə mĩ duwa me

Mimbiru day gi kudɪŋ ba gi ha i mwareyɛ. Mana gi cendi ilɛ hára lɛ mwom da, kudɪŋ gɪra yɛr sulu i dodɛ. Sulu u chichiri gɪvbat. Mwom da, mimbiru day gi kudɪŋ dɪbɪgɪ dodɛ. Kudɪŋ ɛr mimbiru: «Mɪndi, kuray i ta di da, dɛ ha àla ɪnda i man dara nalaw mo?»

Mimbiru wayiw da: «Me kuray gi ta di da, dɛ ha ɪnda àla i man mo?»

Kudɪŋ waydi da: «Me mɪndi da, dɛ hana gi gɪday com da, nimi di ha way dɪy. Dɛ i dodɛ, me dɛ nal gi kuray di.»

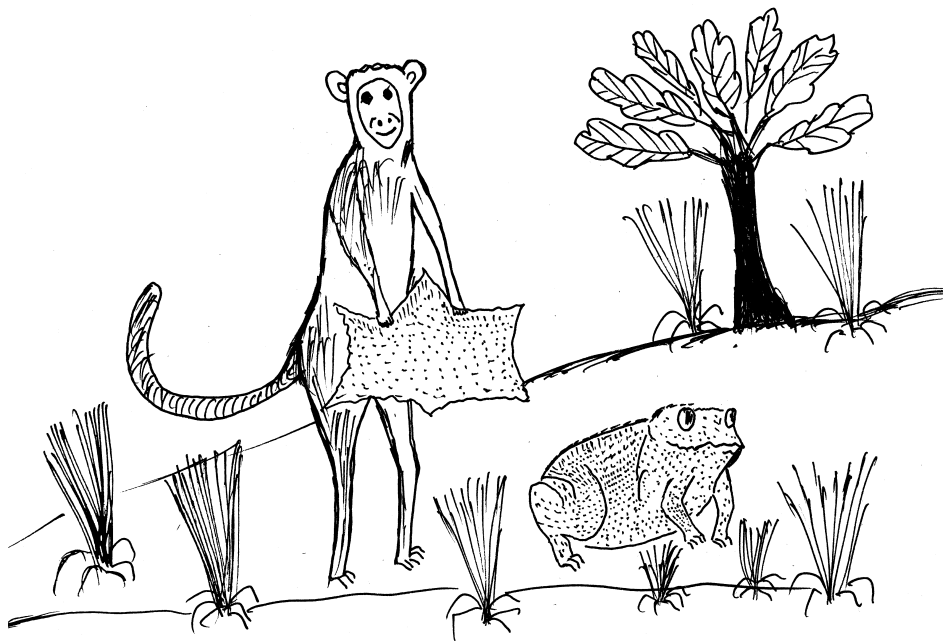
Mimbiru way: «Əw, yande. Kal nɛ i dodɛ.” Mimbiru sawar i dodɛ mana gi nimi dɪrɛgɪ lɛ. Hungɛr dodɛ bɪraa bɪraa bɪraa ba dɪ gɪr biiyɛ mwom da, kudɪŋ waydi mimbiru ba da: «Me mɪndi me ɪndi me da, i wi me dɔy jaw mo? Mɪndi bas, dɛ naŋ me, ɪndi nɛ i bani da, kuray di ha wan dɪn. Me kalas, dɛ ha ɪnda mwareyɛ di.»

Nima b̄iriᅇ ba ḡi ha i le mwareȳa di. Mware 'won ciri d̄waᅇi daa vbing. Mana ḡi ba ḡi ḡir mwom da, kudiᅇ 'ȳa gubiᅇ, biy gubiᅇ sumu d̄ira, ma ḡindiww̄a dara h̄ara n̄im mana ḡi mas̄iniȳa.

Mwom da, mware 'yarbar 'won ciri d̄waᅇi daa, il̄a ᅇara l̄a. Kudiᅇ ḡira ȳer mware mwom da, bo para kekwet, kekwet, kekwet. Mware way ba, mach̄e ḡi lade ba wor ka. Mware way ba, mach̄e ḡi lade ba wor ka. Mware way ba, mach̄e ḡi lade ba wor ka.

Mimb̄iru d̄ib̄a d̄ira yande. Dwana d̄ira gaba ᅇara il̄a b̄eᄁ. Mwom da, mimb̄iru way da: «ᅇndi bas, d̄a h̄ara ᅇnda ca mwareȳa. Me ᅇj̄im, m̄a way ba m̄a d̄oȳin bam. Lad̄i! Kal ᅇndi kaw, n̄a àl̄im àcᅇa me ca.»

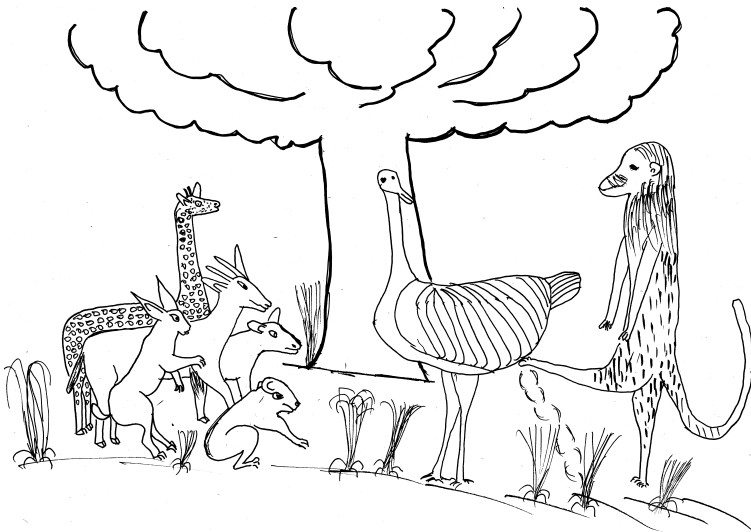
Gi 'yar gùbu naṅ ya ta de. Mimbiru hára gíra ɪrɪṅ gùbu dɪw bam pad. Pɪbdɪ sɪdɪ dodə pat pat pat pat mana gɪ gùbu lə di, ba dɪ so daa da, 'wosɪr sɪdɪ sɪk sɪk sɪk sɪk sɪk. Mimbiru hára, gíra dɪbə mana gɪ mware ilə di dɪm. More dɪ mɪn way da: «Indi, nə hára bɪl maché di da, nə yərɪw sɪṅ.»

Tandi hára ba dɪ bɪlɪw, maché gɪ ba dɪbɪ ka da, ba i man mo? Anṅi biyər daa nəṅəṅə yá dɪbə dɪrədɪ lə alə yande. Cwara gɪsɪp gɪsɪp timgɪli gabɪrna ba yamgɪle, gɪsɪp gɪsɪp timgɪli gabɪrna ba yamgɪle.

Mware way ba da: «I man? Maché gɪ lade wor ka.» Mware bor gandɪw lwam lwam lwam.

Kudɪṅ way ba, Wuu! Mimbiru gɪ na me ba ṅara dɔyɪw bam mo? Swaa gɪ so dodə cut ta di, dambɪr mimbiru gɪndɪdɪ dɪ ɪchɪṅ dɛṅ. Mimbiru bo gurá. Mimbiru ba dɪ yer yande da, dambɪr kudɪṅ gɪndɪw dɛṅ, bo gurá.

Nɪma àla masɪnani bɪraa wála wurgɪsubu.

Mĩ kaw ilə. Mana gı ta lə mwom da, mĩ àla wála wurgısubu da, cherni womıw, 'yo kabni bədə. Kay! Me duwa dı mın da, baa ha àla i man me baa ha 'ywaa gı kabni gı wama mo? Ladı! Ina yande da, baa ınilang ha i bam; mǎrĩ ba 'yànw kabni da, baa yı?

Anji bamar gı kudıı me u sumu dınə kudıı ma gındıwwə gak mwom da, ha baa chidı yande da, gıra 'ywaa dyawa, mıngreng dıbə lə dırəwwə, ınilangıdı, ınilangıdı, ınilangıdı, baa gır ib mwom da, sumu di soy daa kekwet kekwet kekwet. Hıvbıp, mwagına di gur wà daa.

Kay! Me ta da, baa àl i man mo? Chidı; gıra ha 'ywaa bage togılə dıbı lə, ınilangıw baa ha yəw da, sumu di soy daa kekwet kekwet kekwet. Mwagına dı wà daa.

Mwom da, cherni womıw nanı dıoy dwana duwa bam dım. Bırmə gaba 'ywara mwagına kaw, 'yo bədə. Mwom da, wà gı gidi pididit; gıra ha ındara kırə gurıc baa marre. I dodə saw àsı dıw dodə. Gı soy, Ay! Mĩ ba marre!

Dıməı wada nərərə. Ay, nam ba marre, nam ba marre! Gıra u dıw àsı daa durdı lə cılang. Dım da, mĩ di marre bədə. I cherni ket me ımıw swaa gı daa bam. Mĩ wom dıməı durıw cigap cigap me, bare ilə chawa lə dodə dırara dırara.

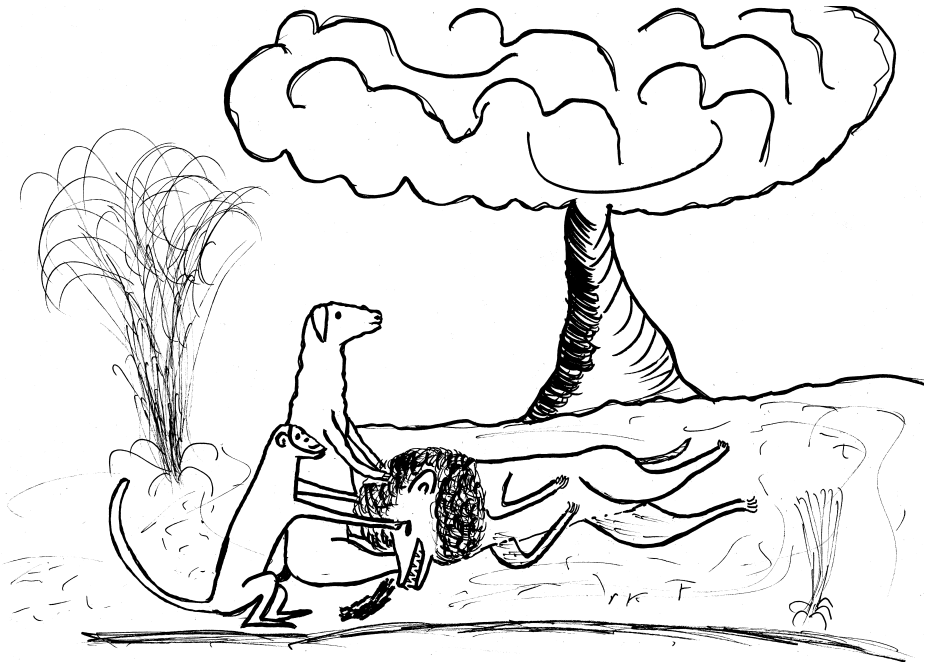
Mwom da, dıməı durmədı waydı: «Hay, ina, yər, bare chow sıyyə ta!» Idı waydı ba: «Məıg diya da, i bare ni bədə, i mwáy bıw me ilə chawa milili ta di. Mwáy gı mar bam di me də piyıw baya mo?» Dıməı dam dım. Məıg, tandı 'wocıı mani bədə.

Kudiṅ hára baa yər made di. Anji dībi yər bīraa me way ba, A! Made dī ka di da, ba i made dī dwāṛī. Kal baa ha kulə baa ha yara made di pa do me da, ina nulə kaw, baa gīra nul sīṅ. Kudiṅ gīra kulə di, sam mī dudiw me baa hurə isəw yande da, dudiw àl gəṛəṛiṅ. Baa hurə isəw gīndiwwə da, gīndiwwə àl diwit.

Ɔṛi kudiṅ waygi dīndaw da, made dī ka da, ba i made dī dwāṛī. Dīndaw pad ba nagīna daa mana gi lemdeyə! Dīndaw nagī daa pad. Gībdīṅ ba unə duwa banjil me, aṅju baa u duwa malu me.

Gībdīṅ so: «Nə 'wò kulə, nə sama dudi, àl gəṛəṛiṅ gəṛəṛiṅ. Nə 'wò kulə sama dudi, àl gəṛəṛiṅ gəṛəṛiṅ.»

Aba malu: «Nə 'wò kulə, nə sama gīniṅ, àl diwit diwit. Nə sama gīniṅ, àl diwit diwit.»

Me mĩ wom dıməŋ durdĩ di ıbı mwom da, swaa gı so dodə hıvbıp da, jırım dıməŋ di kamm 'yədĩ.

Mana gı ta lə da, kudıŋ a malu di álıw alə bam, nagı daa habda lə, kalıw gıbdıŋ gı surıw gı nə banjil yá huraw gubu lə.

'Bam da, mĩ yála 'yo gusə gı ilə pwala muntı lə di. Gusə dındaw wada pad; kal gusə ilə gubu lə. İřı, mĩ ùr gusə di, anju ba polıw i wi muntı duwa mo? Anji wayıw baa pwalna hana ka.

Mĩ ùrıw đang, anju ba polıw i wi muntı duwa mo? Anji wayıw baa pwalna hana ka.

Me mana gı anji ba u dırəw daa da, i mĩ me dam lə bıwwə! A! Me ındi, nə ha àla i man mo? Anji wayıw mĩ di ba da: «İjım gı dole gı yande ta di da, mə ùrnə ba mə wamna gun ta di, wuřıŋ dırəm bam řek řek, me mə yıw womıw sıŋ.»

«Sum! İjım, mə way i sıdı 'yang.» Mĩ ba doy yande mwom da, wuřıŋ dırəw bam řek řek. Gusə 'waya sıŋa gı chendıw bow mana gı dırəwwə bıga. Mĩ ba dam dara gwasga gı dırəw da, gusə swaa dodə muntı lə hıvbıp dımıw bac ındəw. I yande me gusə di wà daa me ca.

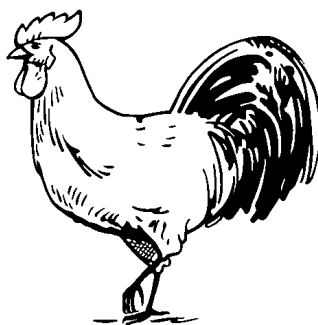
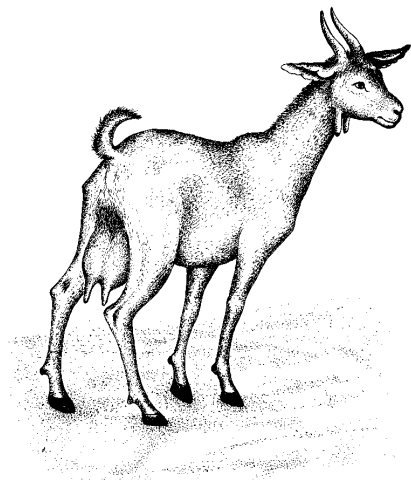

Cange day gɪ giray

Nare dam ciri dɪdɛ mɪn. Wála mɪn, cendi bɪrɪŋ yalgɪ bam pad dayyɛ. Gun gɪ wor ulay da, i giray day gɪ cange mɪra.

Bɪlɛw ilɛ jara lɛ daa mwom da, giray waydɪ cange ba da: «I na me ilɛ jara lɛ daa dɪdɛndɪ lɛ ta di mo?» Cange wayɪw ba, mani ba albɪ alba day daa dɪdɛgɪ lɛ me, aŋju ba urbɪ gɪndɛgɪ dana mo? Bɛlɛw di ilɛ jaragɪ lɛ nɛ giray day gɪ cange dɪdɛgɪ lɛ ib deŋ yande. Giray cor waydɪ cange gwale gɪ ta di bi. Mwom da, cange cow wayɪw giray ba da: «Mani jɛr jara day daa me, aŋju ba urbɪ gɪndɛgɪ dana bɛra?» Giray di kal sɪw dam bɪw mɪgɪmi dɪm. Cendi damgɪ kɪrɛ. Bɛlɛw di jɪrgɪ bɪraa bɪraa bɪraa me gɪra borgɪ dɪwa dɪrɛdɪ lɛ dɛŋ. ɪrɪ dɪwa di lagdɪ sɪdɛgɪ lɛ mwom da, cendi bɪrɪŋ bor kululi dɪdɛgɪ lɛ. Me cendi 'wosɪr sɪdɛgɪ dara dɪwa di mwom da, dɪwa lagdɪ sɪdɛgɪ lɛ me bor kululi nɛ cendi yá chigdɛ dɪdɛgɪ lɛ.

Dɪwa di gur daa ulbɪ kululi nɛ ciri dɪdɛ di bam pad.

Ɔrɪ nare nɛ dee yá bam di cwaragɪ yalagɪ ulay dɪm. Ɔrɪ cendi yɛr ciri day ulbɛr bam pad mwom da, geche gɪ ciri didɛ yɛr yandɛ da, baa ha i kanja gwale gɪnɛ dùwa di gɪndɪdɪ. Cor nare nɛ yab wayɪw ba anju ba hana ulay me ba yɪnɛ cange day gɪ gɪray kunbɪnɛgɪ bam, dara ba i cendi me ba ulbɪ ciri di cendi, dara cendi 'wò bam bɛdɛ. Geche di yɪ gwale day di me, yala yibɪ nɛ cange day gɪ gɪray di ca bogɪ dodɛ. Mwom da, gɪray waydɪ cange, tanga ba a waydɪ man mo? Tandi ba yarna wamani gɪ ba yala didɛgɪ lɛ di dɪm! Ɔrɪ cange di 'yo gwale gaba waya bɛdɛ, dam bɪdɪ mɪgɪmi.

Ta di me, i bamulɪ di 'yaŋa dɪra dɪm!

Dáwre day gi dine di kurayyè

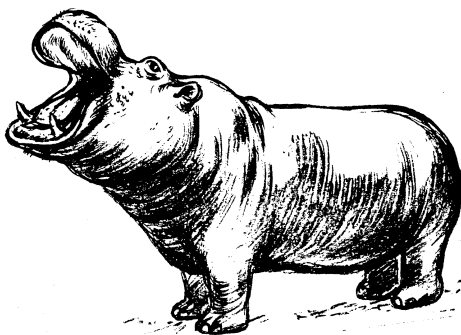
Wála mìn, dáwre 'wò delmeyè mana gi habde dwaṙagi læ kuray biwwè. Mana gi kuray biwè di, habde 'yarbar le me, hurbè bajiragi naṅe me, mana kaw hìlal pègiṅ jwam me ca. Dáwre kidiḅer mana gi habde dwaṙagi læ me, dine di kurayyè kaw ilè wama chemdeyè mana gi ta læ di me ca. Dine wom chemde dīra di laḁi me, dáwre kaw hára womḁi mani dine tulḁi læ ib ib me ca.

Dine di kurayyè 'wocṅ dara dáwre ba ilè tulḁi læ ib bæḁ. Ɔṙi tandi dīr dáwre diḁiladi, me ilè wama læ dīra dīrèḁi dodè. Dáwre co dīrèḁi iḁiḁi me wayḁi ba da: «Dine di dīr diḁilan! Dine di dīr diḁilan!»

Dine wuriṅ dīrèḁi me, ùr siḁi ba da: «Mani nè ka di da, i na yande mo?» Me tandi co dīrèḁi ba di yèr mwom da, i dáwre. Dine wayḁi dáwre ba, tandi ba kalna dusiḁi hìlalna diḁè, dara ba di dīr diḁiladi, me ba di 'wocṅ bæḁ.

Dáwre cor wayḁi dine ba dusiḁi ba ha hìlaladi diḁè bæḁ, dara tandi ba àl i tḁṙiṅ me, ba dīr nīm gi diḁiladi ta di.

Dáwre nasi gi dine yande.

Ɔrɪ dǎwre waydɪ dɪne ba da: «Maɽande dɪra da, ba dɪ ha taga i daa ba. Dǎwre so jigɪdɪ ya bam kudɪmi gɪ geche dalawwə me, kal dɪne ilə wama lə dɪra me ca. Ɔrɪ dǎwre dɪmə duwa gɪra gɪr mana gɪ kudɪmi gɪ ta lə di. Dùwa gur 'yo daa naŋ me, mwagɪne nə bam pad, nə dɪne me, nə gechide me: nə mĩ me, kɪrɪmbə me, gusə me, dirbi me, hǎrǎ me, guni me, berni me bor ilə wàgɪ gidɪyə. Me, dirbi da, bɪrɪŋ day daa me ca. Dɪne da, gɪdadɪ bani bani naŋye me nem wà gidi bədə, mwom da, dùwa yala 'yodɪ me, wudɪŋ dɪra ulbər bam kudɪrang kudɪrang me, tandi nul ba da: «Wanan daa! Wanan daa! Wanan daa!»

Tandi yər ladɪ bədə da, wà gɪr kuray gɪ wara dɪrədɪ lə ib ta di mwom da, ɪndər kurayyə me ilə swaja lə dara dùwa di ulədɪ naŋye.

Mwom da, dǎwre ba dɪ yər yande da, àl sii 'ywala, lay ɪsadɪ daa dara ba dɪ tagɪ maɽande dɪra di daa dɪm. I dara yande me, laba laba kaw, dɪne dɪ kurayyə wudɪŋ dɪra sor bədə, dara kudɪmi gɪ dǎwre tobɪ me dùwa ul wudɪŋ dɪra bam di.

Ta di me i bamulgɪ dɪ nə kɪbɪdɪ di.

Dole namdaw day gî gorindiw

Nə ùr ba nə biy bamulgi dî nə dole namdaw day. Dole lay namde pii sir da, yèə bədə. Gîra 'woo dang di idi dii subu da, tandi gîra u gudi. Mwom da, tîrədi yá mana gi mîjəniyə, yá gîra sodi mana gi tarîwwə. Mwom da, cendi halgadi di waydi da, mana gi dayyə ka da, yàa àl nam da, ba gi chowim i barge mam gi dirəm daa. Mwom da, cendi chawa barge, madi dirədi daa gak. Tandi, mana gi ba di yè dwe di, àsi dodə mwom da, halgadi di mîy dwe di bam, wà yá ála mana gi kurayyə me 'woo habda me da bareyə, àsi di mana gi dirədi lə, dole dyaməw ba yè habda. Mana gi ta lə da, cendi awridi dirədi bam. Ba di yər ya ta de da, dusidi nadi.

Irî tandi ha kidibara daa me, tîrədi gîra da, anji ùrdi:
«Dwe di i we mo?» Cendi wayiw da, tandi ba yè i habda me i na mo?

Cor dwe gi cendi uw yá álaw kurayyə ta di, kuray ilə gamaw lə bîraa mana gi wála duwa nem. Anji gidî gun gi gîsage, ha daa da, dole paja duwa gaba gama labje ha nîm gi labje mana gi kurayyə dara 'yàgî nimi. Mwom da, dwe gi ta di ilə kuray dalawə dirbə kaga lə me, tu diri ba:

«Kaga di na mo?»

Kaga ñila.

Kaga di na mo?»

Kaga ñila.

Ina, gi 'wogî Didisir,

aban, gi 'wogiw Dolkîn kin gi dije Dolkîn.»

Ɔrɪ paja gɪnə dole di dwaya yande mwom da, anɟi gira wayaw dole da: «Dwe dɪma ilə mana gɪ kurayyɛ.» Dole wayɪw ba i kulagɪ. Àlɪw gwale. Paja di wayɪw da: «Me ina ya ta de da, ɪjɪm, mə gɪdɪ labe gɪ geche mɪn me mə ha, mə ha yara.»

Yande mwom da, dole di gɪdɪ labe, anɟi ha yara dwe duwa di mana gɪ kurayyɛ. Yər ya ta de da, dusɪw womɪw lə diiyɛ. Anɟi gira dáy nare pad nə ulay duwa lə. Cendi dine day nə abje nə pii pii da, abəw ba pɪlnəw dɪgaw sɪr sɪr, ba àlnáw mana gɪ kunəwwə, ba hana mana gɪ kuray bɪwwə. Cendi ba hane jarna yarna. Dɪgaw dɪ mɪn da, ba nyamna iw kunədɪ lə me, dɪ mɪn da, ba nyamna abəw kunəwwə me. Mwom da, anɟi gɪ kurayyɛ ta di, paja gɪnə dole di me, ba pɪlnəw dɪgaw di.

Anɟi paja gɪnə dole di, gira, pɪlɪw dɪgaw di sɪr 'yàw. Mwom da, dine di sɪr da, dɪgaw dɪ mɪn da, ha ina kunədɪ lə me, dɪ mɪn da, ha baba kunəwwə me. Gira dwe gɪ kurayyɛ di, ála dɪgaw duwa da, mɪn gira nem mana gɪ dole kunəwwə me, dɪ mɪn da, nem mana gɪ iw kunədɪ lə me.

Gɪ yər ya ta de da, gɪ wur sɪdɪ lə diiyɛ dara dole dwe duwa di, namdaw di, ba i dusi dɪ halgɪni me, ba u dwe di, yá álaw bam mana gɪ kurayyɛ cendi.

Anɟi dole di yər ya ta de da, dusɪw naw. Mwom da, 'yor namde nə sɪr di bam me, kal dɪ mɪn dɪ wor ta di gamdɪ mana gɪ gɪndɪwwə me, damgɪ nɪm labiya.

Guy day gi kudiŋ

Nə guy day gi kudiŋ, cendi wom nare mani day isi gi siɗəgi, yigi bədə. Mwom da, nə guy hargi bam gira ha 'ywaagun swagə duwa nə yiga dodə. Mwom da, niima ilə wama lə, wama lə, wama lə.

Gi gira tobi kudimi gi cendi wom dalawwə ta di. Gi kiji pad pad ba gi tobiwwe. Dūwa diim ka, dūwa diim ta, dūwa diim ka, liwiw daa mwom da, guy yər yande da, so gira dama daa mana gi habda lə gira ha yara. «Ay! Jan maché kudiŋ, dūwa di diim ta di da, də dam iinda i mana gi kudimi di dalawwə me, dūwa di yər ta ta ta bá da, gi tobi i kudimi gi ka di bá.»

Kudiŋ wayiw da: «Alə we mo? Gi tobi kudimi gi alə ta.»

Guy chí dodə, cendi womgi. Gira womgi bam da, guy so daa bi gira ha yara. «Jan maché kudiŋ, nendi da, də ha iinda le! Bədə na, dūwa di ta di, gi tobi i kudimi gi ka lə, me chemde dwaɾagi lə da, də ha àla iinda i man mo?»

Mwom da, kudiŋ wayiw da: «Àla man mo? Womindi mani nə 'yole ta le!»

Guy chí dodə mwom da, wom biraa. Iri anji gira so daa dang, ba a yər da, anji so cab cab cab chí dūwa tardi lə habda gi dangə, so daa, chí habda gi dangə, dangə, dangə, yá gi dirəw.

Mwom da, kudiŋ 'wogiw: «Jan maché gi guy, mə yá i we mo? Jan maché guy, mə yá i we mo?» Doyiw bədə. Mwom da, kudiŋ nagi daa habda lə di yər ba dūwa di liwiw daa, liw mana daa pad.

Anji wor kudimi di dalawwə, baa wà ka, ha naga ka da, dùwa di ladì bədə. Baa wà ha naga ka le, ladì bədə, baa wà ha naga ka le, ladaw bədə.

Mwom da, mana gî dùwa di ba dî wáa me àl ba dî məmsî sidî da, guy so cab cab cab chî bulu dwarzî lə dən wà ha hurara mana gî gurimə lə swat i lə duwa maa dîm.

Nare woni yiga swagə di girra me 'yo kudîŋ gî mare me way ba: «Yarna bîlmə gaba wama mani ìnda di, yəriw kwa, dùwa uliw kwa.» Cendi sabî kudîŋ ha nîm, womiw bam, me guy duwa da, wor bîl.

Guy bîl mwom da, kudîŋ dîndaw girra yala ùriw ba: «Abîranin wara we mo?» Guy cogî waygî: «Abîrang ilə we mo?» Cendi 'yo abîragî mana duwa bədə. Kudîŋ dîndaw isər bagwanani agdî gurà.

Caga, də damang ka di kaw, mani nə ta di caga ilə àlala lə. Ìjîm mə way ba mə dam, dama dîma gî mə dam ka da, mani mîn nə ba ha àlam ba ha 'ya lə bədə.

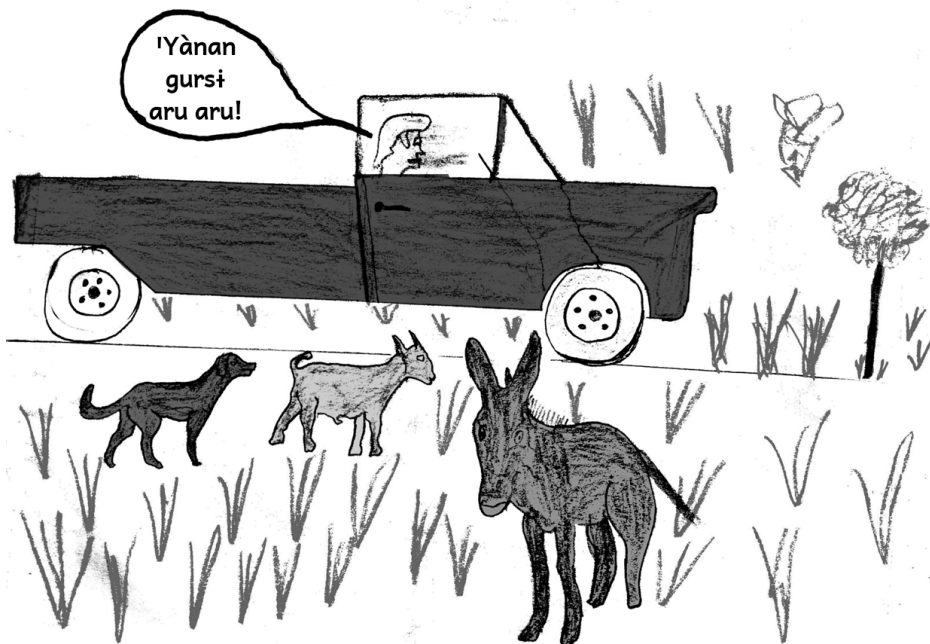

Woni hára mijəniyə

Kura me dogdə me cange me, ʔr ba gı ha mijəniyə. Chopər waygı ba 'Yənan gursı aru aru. Kura wur duwa bam. Dogdə wuw duwa aru sır me, ba cwanaw aru daa. Cange di, wur dıra bədə.

Gıra mana gı chəə lə da, cange pər chı wàda. Kura day gı dogdə da, chıgdı dodə. Dogdə gam chopər ba cwanaw gursı duwa dı wor dıwwə. Chopər gur wàda. Dogdə codı kabno dara ba 'Yənan gursı duwa dı wor dıwwə.

I dara kura wur gursı duwa bam pad, me kalıw gı kabno birmə bədə ta di.

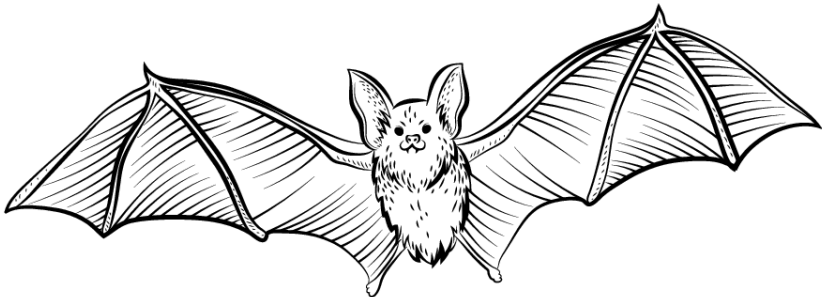
Cimba ha 'ywaga lombo le mo ?

Cimba da, gɪ 'wocɲ dara ba i dudi bɛdɛ me mwagɪna bɛdɛ me ca.

Mana gɪ gɪ ùrnɛw lombo dirbi dwaɾagɪ lɛ da, A! aɲju ba i mwagɪna.

Gɪ ùrnɛw lombo mwagɪne dwaɾagɪ lɛ da, A! aɲju ba i dudi.

Aɲji wà ka me, ka me, ta di me gɪ 'wogɪw nɪm cimba bwar bwar.

Bamulgi di maktubu dware la ka di, yar woni kibadi me
sumdagi i ta:

Acyle Bidilay Félix
Andire Mahamat Badina
Bangbar Alphonse
Biyatugi Alphonse
Cadina Corman Boniface
Cadina Pascal
Cigi Dwana Patrice
Cigi François
Cigi Minan
Cogi Chelgi
Chemde Usman Ladiko Romain
Dyagi Vincent
Dwana Gaston
Jibirin Paul Pwana
Kagi Paulin
Kumakoy Paul
Mahamat Yomi
Miji Catherine
Sale Womaga Managi
Samafu Allagi Victor
Samedi Faustin
Sanbam Gungsi Jeremi
Simra Wungi
Wayme Minan

Maktubu dī ka dwarzī:

Mī day gī dāwre pagī labje	2
Namde nə halgīni sīr	3
Bababge day gī bili	4
Gīsay day gī bili	5
Gun me mī me rīgīm me	6
Kay pàr rīgīm	7
Hoy day gī bababge	8
Dogdā day gī rīgīm	10
Dole day gī namdaw	12
Hārā ha ùrə Mārī	14
Kwacḡa day gī gwama	15
Dwe gī bagwana	16
Rīgīm day gī mī	17
Dogdā day gī aba ciri duwa	18
Aba yiga day gī aba ála gəlang	19
Gun me rīgīm me kīrīmbī me mī me	20
Dine nə subu	22
Rīgīm me dāwre me kudīḡ me	23
Rīgīm 'yo gòche mod lə	25
Myala gīnə mī duwa	26
Rīgīm day gī dāwre	27
Dīməḡ me dogdā me gwa me ha mwalà lə	28
Dīməḡ day gī rīgīm	30
Mimbīḡu day gī kudīḡ me made dīnə mī duwa me	31
Cange day gī gīray	37
Dāwre day gī dine dī kurayyə	39
Dole namdaw day gī gorīndīw	41
Guy day gī kudīḡ	43
Woni hára mījəniyə	45
Cīmba ha 'ywaga lombo le mo ?	46
<i>Woni kībə bamulgī sumdagī</i>	<i>47</i>

